

Etymologické symposion Brno 2017

.....

***Etymologický výzkum češtiny:
z perspektivy slovanské,
indoevropské i obecnělingvistické***

.....

Brno, 12.–14. září 2017

**Etymologické oddělení
Ústav pro jazyk český
Akademie věd České republiky, v. v. i.**

Mezinárodní vědeckou konferenci pořádá
etymologické oddělení Ústavu pro jazyk český
Akademie věd České republiky, v. v. i.,
za finanční podpory Grantové agentury České republiky
(grant č. 13-17435S: Etymologický slovník jazyka staroslověnského:
završení generačního projektu)
a pod záštitou předsedkyně Akademie věd České republiky
prof. RNDr. Evy Zažímalové, CSc.,
a hejtmana Jihomoravského kraje
JUDr. Bohumila Šimka.

Akademie věd
České republiky

Jihomoravský kraj

Konference se koná pod patronací Českého komitétu slavistů.

Místo konání konference

Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity
Ústav matematiky a statistiky
Kotlářská 2, Brno

Délka vystoupení

15 minut

Organizátorky konference

Ilona Janyšková
Helena Karlíková (vedoucí oddělení)
etymologické oddělení
Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.
Veveří 97, 602 00 Brno, Česká republika
Tel. a fax: 00420-549216872
E-mail: es@iach.cz

Sponzor

Vinselekt Michlovský, a. s.
Doc. Ing. Miloš Michlovský, DrSc.
www.michlovsky.com

VINSELEKT MICHLOVSKÝ

Úterý 12. 9. 2017

9.00–10.00 **REGISTRACE**
(v místě konání konference)

10.00–10.30 **ZAHÁJENÍ**

10.30–11.00 **PŘESTÁVKA**

předsedající: J. Влајић-Поповић, L. Králik

11.00–11.15 **Georg Holzer**
Alte slavische Grußformeln

11.15–11.30 **Светлана М. Толстая**
Чеш. *nádcha, nátcha, nátka* и их инославянские параллели

11.30–11.45 **Alemko Gluhak**
Чешские слова в хорватском языке сегодня

11.45–12.00 **Любовь В. Куркина**
К проблеме омонимии в славянской лексике
(на материале слав. *tuliti* ‘бродить, слоняться’
и *tuliti* ‘прижимать; укрывать’)

12.00–12.15 **Александр Лома**
Tschechisch *chomor, chmour* ‘abgefallene Nadeln’,
serbisch *omorika* ‘Fichte’ und dazugehöriges

12.15–12.30 **Metka Furlan**
Spregladana Bezlajeva primerjava:
slovensko *čulek* ‘prašič’ in litovsko *kiaulė* ‘svinja’

12.30–12.50 **DISKUSE**

13.00–14.00 **OBĚD**

předsedající: E. Л. Березович, А. Лома

14.00–14.15 **Христина Дейкова**

Към омонимите в етимологичния речник
на В. Махек

14.15–14.30 **Stanislava Kloferová**

K homonymům ve Slovníku nářečí českého jazyka

14.30–14.45 **Rafał Szeptyński**

Czeskie *čelist* ‘szczeka’ i *drkolí* ‘pobijak, pałka’
jako „złożenia calandowskie“

14.45–15.00 **Corinna Leschber**

Altčech. *koba*, altslav. *kobь*
und Divination aus dem Vogelflug

15.00–15.15 **Ľubor Králik**

České *zavilý* a slovenské *zanovitý*

15.15–15.30 **DISKUSE**

15.30–16.00 **PŘESTÁVKA**

předsedající: Л. В. Куркина, S. Torkar

16.00–16.15 **Марта Бјелетић**
Прилог проучавању чеш. дијал. *karati* ‘ићи’

16.15–16.30 **Michal Hořejší**
K okrajovým stč. pojmenováním ptáků *púněk* a *vap*

16.30–16.45 **Mariola Jakubowicz**
Czes. *ovšem* i *jednak* w perspektywie ogólnostowiańskiej

16.45–17.00 **Miroslav Vepřek**
Metafora a metonymie v českém rybářském názvosloví

17.00–17.15 **Václav Blažek**
Ouklej – zlatá rybka slovanské etymologie?

17.15–17.30 **Katja Brankačec – František Martínek**
Calquing of the Latin verbal prefix *super-* in Old Czech

17.30–17.45 **Bogumił Ostrowski**
Bohemica w badaniach polskich leksykologów i etymologów

17.45–18.00 **DISKUSE**

18.30–22.00 **RAUT**
(menza Masarykovy univerzity, Moravské nám. 9)

Středa 13. 9. 2017

předsedající: C. M. Толстая, G. Holzer

9.00–9.15 **František Čajka**

K distribuci lexémů *aminъ* a *pravo*
v Besědách Řehoře Velikého

9.15–9.30 **Tatiana Lekova**

Някои наблюдения
върху словообразуването и семантиката
на старославянското *srъdobolja*

9.30–9.45 **Jiří Rejzek**

K předcyrilometodějským křesťanským výpůjčkám
na českém území

9.45–10.00 **DISKUSE**

10.00–10.45 **PŘESTÁVKA**

předsedající: M. Furlan, A. Gluhak

10.45–11.00 **Ulrich Theissen**

Die Lippenblütler (Labiatae) duftend und/oder heilend.
Eine etymologische und benennungstheoretische Studie

11.00–11.15 **Václav Blažek – Kristýna Dufková**

Česká dendronymie v perspektivě
dendronymie slovanské

11.15–11.30 **Татьяна В. Шалаева**

К этимологии славянских названий крапивы
с корнями *krop-/*kopr-

11.30–11.45 **DISKUSE**

12.00–12.55 **OBĚD**

12.55 odjezd na **VÝLET** (z místa konání konference):
Telč – renesanční perla jihozápadní Moravy
(památka UNESCO)

18.30–20.00 **VEČEŘE** (Telč, Hotel U Hraběnky)

22.00 **PŘÍJEZD DO BRNA**

Čtvrtek 14. 9. 2017

ředsedající: М. Бјелетић, С. А. Мызников

9.00–9.15 **Јасна Влајић-Поповић**
PSL. *astriti revisited

9.15–9.30 **Szymon Pogwizd**
К этимологии праславянской лексемы *blaznъ
и семантическому развитию континуантов
в современных славянских языках

9.30–9.45 **Paweł Janczulewicz**
Identyfikacja tematów na *-(j)ǫ w językach słowiańskich

9.45–10.00 **Елена Л. Березович – Олеся Д. Сурикова**
К изучению чешских и польских заимствований
в русских народных говорах

10.00–10.15 **Сергей А. Мызников**
Лексика белорусско-русского пограничья
в этимологическом контексте

10.15–10.30 **DISKUSE**

10.30–11.00 **PŘESTÁVKA**

předsedající: M. Jakubowicz, S. Paliga

11.00–11.15 **Siniša Habijanec**
Identifikácia bohemizmov v slovenčine

11.15–11.30 **Petr Nejedlý**
Ke dvěma předpokládaným staročeským výpůjčkám

11.30–11.45 **Sorin Paliga**
Czech *pýř* 'burning ashes', Greek *pyr* = English *fire*,
Romanian *pururi*, (*de-a*) *pururea* 'eternal(ly)' < 'eternal fires'.
A new descent into the realm of prehistoric sacred fire,
and its forms of survival in some modern languages

11.45–12.00 **Tamás Tölgyesi**
K původu slova *farkaš*

12.00–12.15 **Снежана Петровић**
Turkish loanwords in the Czech Manuscript
of Konstantin Mihailovič's „Memoirs of a Janissary“

12.15–12.30 **Piotr Sobotka**
The etymology and development
of some Polish uninflected words of Czech origin

12.30–12.45 **DISKUSE**

13.00–14.00 **OBĚD**

předsedající: C. Leschber

14.00–14.15 **Марија Вучковић**

Accommodation of Romani loan verbs
in Czech and Serbo-Croatian

14.15–14.30 **Vladislav Knoll**

Typologie česko-rumunských lexikálních paralel

14.30–14.45 **Igors Koškins**

Семантическая реконструкция древних славизмов
балтийских языков и чешские параллели

14.45–15.00 **Александр К. Шапошников**

Праславянская этимология ст.-чеш. антропонима *Kroměžír*
в свете древненовгородских антропонимических свидетельств

15.00–15.15 **Ondřej Bláha**

Urbanonymie středověké Olomouce: vybrané problémy

15.15–15.30 **Silvo Torkar**

Топонимические загадки

15.30–15.45 **DISKUSE**

15.45–16.15 **PŘESTÁVKA**

předsedající: X. Дейкова, S. Habijanec

16:15–17.00 ...a na závěr „domácí“:

Vít Boček

K původu českého a slovenského *laskonka* ‘druh zákusku’

Ilona Janyšková

Role českého lexika v Etymologickém slovníku
jazyka staroslověnského

Helena Karlíková

K původu českého dial. frazému *natáhnout brka* ‘zemřít’

Pavla Valčáková

K etymologii českých slov *kobliha* a *špína*

Bohumil Vykypěl

Marginalia etymologica Bohemica

17.00–17.15 **DISKUSE**

17.15–17.30 **ZAKONČENÍ KONFERENCE**

17.30 **VEČEŘE**

18.30 zasedání členů etymologické komise
při Mezinárodním komitétu slavistů

Seznam účastníků

Елена Л. Березович
berezovich@yandex.ru
Rusko

Kristýna Dufková
kristyna.dufkova@seznam.cz
Česká republika

Aleš Bičan
bican@phil.muni.cz
Česká republika

Metka Furlan
metka.furlan@zrc-sazu.si
Slovinsko

Марта Бјелетић
marta.bjeletic@gmail.com
Srbsko

Alemko Gluhak
alemko.gluhak@zg.t-com.hr
Chorvatsko

Ondřej Bláha
ondrej.blaha@upol.cz
Česká republika

Siniša Habijanec
sinisah@juls.savba.sk
Slovensko

Václav Blažek
blazek@phil.muni.cz
Česká republika

Georg Holzer
georg.holzer@univie.ac.at
Rakousko

Vít Boček
vitbocek@gmail.com
Česká republika

Michal Hořejší
mhorejsi@ujc.cas.cz
Česká republika

František Čajka
frantisek.cajka@email.cz
Česká republika

Mariola Jakubowicz
mjakub7@interia.pl
Polsko

Христина Дейкова
hristina.deykova@gmail.com
Bulharsko

Paweł Janczulewicz
pawel.janczulewicz@ijp.pan.pl
Polsko

Лиляна Димитрова-Тодорова
lilidimtod@yahoo.com
Bulharsko

Ilona Janýšková
ilona.janyskova@iach.cz
Česká republika

Helena Karlíková
helena.karlikova@iach.cz
Česká republika

Petr Malčík
petrmalcik@yahoo.com
Česká republika

Stanislava Kloferová
kloferova@iach.cz
Česká republika

František Martínek
fmart@seznam.cz
Česká republika

Vladislav Knoll
knoll@slu.cas.cz
Česká republika

Сергей А. Мызников
myznikovs@rambler.ru
Rusko

Igors Koškins
igors.koskins@lu.lv
Lotyšsko

Petr Nejedlý
nejedly@ujc.cas.cz
Česká republika

Lubor Králik
kralik@juls.savba.sk
Slovensko

Bogumił Ostrowski
bostr@interia.pl
Polsko

Любовь В. Куркина
lyukurkina@rambler.ru
Rusko

Sorin Paliga
sorin.paliga@lls.unibuc.ro
Rumunsko

Tatiana Lekova
tlekova@yahoo.it
Itálie

Снежана Петровић
snezzanaa@gmail.com
Srbsko

Corinna Leschber
leschber@institute-lccs.com
Německo

Szymon Pogwizd
szymon.pogwizd17@gmail.com
Polsko

Александар Лома
loma.aleksandar@gmail.com
Srbsko

Jiří Rejzek
jiri.rejzek@ff.cuni.cz
Česká republika

Piotr Sobotka
psobotka@umk.pl
Polsko

Silvo Torkar
silvo.torkar@zrc-sazu.si
Slovensko

Rafał Szeptyński
rafal.szeptynski@gmail.com
Polsko

Pavla Valčáková
valcakova@iach.cz
Česká republika

Татьяна В. Шалаева
koulkuk@gmail.com
Rusko

Miroslav Vepřek
miroslav.veprek@upol.cz
Česká republika

Александр К. Шапошников
possidima@gmail.com
Rusko

Јасна Влајић-Поповић
jasna.vlajic@isj.sanu.ac.rs
Srbsko

Žofie Šarapatková
sarapatkova@iach.cz
Česká republika

Марија Вучковић
marivu74@yahoo.com
Srbsko

Ulrich Theissen
ulrich.theissen@sbg.ac.at
Rakousko

Bohumil Vykypěl
vykypel@iach.cz
Česká republika

Tamás Tölgyesi
tamas.toelgyesi@univie.ac.at
Rakousko

Jadwiga Waniakowa
jadwiga.waniakowa@ijp.pan.pl
Polsko

Светлана М. Толстая
smtolstaya@yandex.ru
Rusko

.....

JUDr. Bohumil ŠIMEK

přebírá

záštitu

hejtmana Jihomoravského kraje

nad mezinárodní vědeckou konferencí

Etymologické symposion Brno 2017

pořádanou etymologickým oddělením

Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR

ve dnech 12. až 14. září 2017

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop and several strokes.

V Brně dne 13. července 2017

Předsedkyně
Akademie věd České republiky
prof. RNDr. Eva Zažímalová, CSc.
uděluje

ZÁŠTITU

nad mezinárodní vědeckou konferencí

Etymologické symposion Brno 2017

12. - 14. září 2017

Brno

Praha 24. července 2017
